

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 2/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Petrom Odehnalom, advokátom, Vajanského 7, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 4T/43/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/43/2014 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie v sume **4 000 eur**, ktoré **je** mu Okresný súd Trnava **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Trnava **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 2/2026 z 9. januára 2026 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/43/2014. Sťažovateľ sa zároveň domáhal priznania finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 10. júna 2014 bola na sťažovateľa podaná obžaloba pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), i) Trestného zákona a iné, pričom predmetná vec bola vedená na okresnom súde pod sp. zn. 4T/43/2014.

3. Okresný súd vykonal na viacerých hlavných pojednávaniach dokazovanie a vo veci rozhodol rozsudkom z 28. novembra 2024, proti ktorému podali odvolania prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave, sťažovateľ a ďalší štyria obžalovaní. Odvolacie konanie je vedené na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 6To/85/2025, pričom v čase podania ústavnej sťažnosti o odvolaniach nebolo rozhodnuté.

4. Po podaní ústavnej sťažnosti krajský súd rozsudkom sp. zn. 6To/85/2025 z 11. novembra 2025 rozhodol o podaných odvolaniach, čím došlo k právoplatnému skončeniu predmetnej trestnej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom vo vzťahu k napádanému konaniu a tvrdeným zbytočným prietahom poukázal na dobu trvania svojho trestného konania pred súdom, pričom v čase podania ústavnej sťažnosti ani napriek dobe trestného konania v trvaní 11 rokov, 3 mesiacov a 13 dní nedošlo k jeho právoplatnému skončeniu.

6. V súvislosti s kritériami, ktoré ústavný súd pri posudzovaní toho, či vo veci došlo k zbytočným prietahom, zohľadňuje, sťažovateľ poukázal na povahu konania, a teda právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd vo veci postupoval. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, sťažovateľ uviedol, že trestné stíhanie je vedené pre štyri skutky, pričom vo veci je šesť obžalovaných vrátane samotného sťažovateľa. Vec vykazuje znaky zložitosti najmä s poukazom na počet svedkov. Zo skutkového stavu ani z právneho hľadiska však vec nevykazuje črty takej mimoriadnej zložitosti, z ktorej dôvodu by ju nebolo možné skončiť ani za obdobie viac ako 11 rokov.

7. Vo vzťahu ku kritériu správania účastníka konania prezentoval sťažovateľ názor, že svojím konaním žiadnym spôsobom nemaril pojednávanie označenej trestnej veci a nespôsobil prietahy v konaní, keďže vždy požiadal súd o vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti.

8. Pri hodnotení kritéria spočívajúceho v spôsobe, akým súd vo veci postupoval, sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd neorganizoval svoju prácu tak, aby bolo možné o jeho trestnej veci rozhodnúť v primeranej lehote. Poukázal na početné zmeny v zložení senátov a pasivitu súdu pri nariadovaní termínov hlavných pojednávanií.

9. Sťažovateľ považuje za neakceptovateľné a neprípustné, aby trestné konanie v označenej trestnej veci nebolo ani po viac ako 11 rokoch konania na súde právoplatne skončené. Sťažovateľ deklaruje, že trestné konanie sa výrazným spôsobom podpísalo na jeho psychickom a fyzickom zdraví, pričom

uviedol, že je neustále v situácii právnej neistoty súvisiacej s hrozbou uloženia vysokého trestu, ktorý požaduje prokuratúra v podanom odvolaní.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagovala podpredsedníčka okresného súdu, ktorá v podaní sp. zn. 1SprV/56/2026 z 30. januára 2026 v podstatnom uviedla, že ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú, pretože súd postupoval v súlade s procesnými predpismi, a navrhla, aby ju ústavný súd zamietol, resp. nevydal požadovaný nález. Podpredsedníčka súdu zároveň chronologicky zrekapitulovala doterajší priebeh napadnutého konania. Vo vzťahu k právnej zložitosti uviedla, že trestné stíhanie sa vedie pre štyri trestné činy, a to obzvlášť závažný zločin lúpeže, zločin krádeže, prečin porušovania domovej slobody a zločin poškodzovania cudzej veci, pričom v zmysle obžaloby má byť pri všetkých trestných činoch naplnená aj ich kvalifikovaná skutková podstata, a to najmä spáchanie činu závažnejším spôsobom konania organizovanou skupinou. Vzhľadom na početnosť trestných činov (4), druhy trestných činov (prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin), jednotlivé kvalifikované skutkové podstaty trestných činov vrátane tzv. organizovanej skupiny, ako aj s poukazom na skutkový stav, ktorý má podľa obžaloby napĺňať znaky uvedenej trestnej činnosti (dva skutky, z toho jeden skutok má pozostávať z troch čiastkových útokov, a šesť obžalovaných), možno považovať vec za právne zložitú. V tejto súvislosti poukázala tiež na skutočnosť, že trestná vec sa prejednáva na okresnom súde vzhľadom na osobitnú vecnú príslušnosť.

11. Vo vzťahu ku skutkovej zložitosti podpredsedníčka okresného súdu popri skutočnostiach už uvedených v súvislosti s právnou zložitou veci poukázala tiež na rozsah spisu, ktorý má obsahovať takmer 4000 strán, z toho súdna časť tvorí takmer polovicu, rovnako tak na rozsah dokazovania navrhovaného prokurátorom, ktorý navrhol vypočuť 6 obžalovaných, 46 svedkov, 16 znaleckých posudkov a odborných vyjadrení, pričom návrhy na doplnenie dokazovania mali aj samotní obžalovaní, resp. ich obhajcovia. Z uvedeného dôvodu vyjadrila názor, že ide o skutkovo rozsiahlu a zložitú vec.

12. Podpredsedníčka okresného súdu tiež poukázala na skutočnosť, že v priebehu konania došlo k štyrom zmenám zloženia senátu, pričom po každej zmene zloženia senátu sa muselo hlavné pojednávanie vykonať znovu, pretože niektorí z obžalovaných nesúhlasili so zmenou zloženia senátu, pričom pri poslednej zmene senátu vyslovil nesúhlas so zmenou zloženia senátu aj samotný sťažovateľ. Uvedené zmeny zloženia senátov a nutnosť vykonať hlavné pojednávanie znova pre absenciu súhlasu všetkých obžalovaných so zmenou zloženia senátu mali významný vplyv na celkovú dĺžku konania. Osobitne tiež poukázala na novelu trestných kódexov ako dôvod časového odstupu medzi termínmi hlavného pojednávania v období medzi marcom 2024 až októbrom 2024, kde k odročeniu hlavného pojednávania malo dôjsť na základe návrhu oboch procesných strán, pričom novela Trestného zákona mala vplyv aj na zmenu právnej kvalifikácie v napadnutom konaní.

13. V rámci zhrnutia skutočností uvedených v písomnom vyjadrení k ústavnej sťažnosti podpredsedníčka okresného súdu uviedla, že v doterajšom postupe zákonných sudcov nezistila subjektívne, ale ani objektívne prietahy v konaní, súd vo veci konal a koná v rámci svojich možností, vykonával a vykonáva úkony s vynaložením úsilia vec rozhodnúť, pričom relatívne dlhšia doba trvania veci je spôsobená objektívnymi skutočnosťami, na ktoré bolo poukázané, a tiež množstvom vybavovaných vecí s tým, že okresný súd bol dlhodobo personálne poddimenzovaný, a teda dĺžka konania je spôsobená objektívnym stavom, čo nie je možné pripísať na vrub konajúcemu súdu.

14. Z písomného vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu tiež vyplynulo, že o podaných odvolaniach proti rozsudku okresného súdu z 28. novembra 2024 rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6To/85/2025 z 11. novembra 2025, čím možno vec považovať za právoplatne skončenú.

15. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniam, keďže ich obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

III.2. K ústnemu pojednávaniu:

16. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a súvisiaceho spisového materiálu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na nekonaní, resp. neefektívnom postupe okresného súdu v napadnutom konaní ako celku.

18. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z uvedeného plynie záver, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd realizuje prieskum, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické. Pri posudzovaní ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak než právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

19. Cieľom čl. 6 ods. 1 dohovoru v trestných veciach je zabezpečiť, aby obvinená osoba nebola príliš dlho vystavená zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude. Uvedené právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Posudzované obdobie začína plynúť momentom obvinenia osoby a končí oslobodením alebo odsúdením. Osobitne z dôvodu predmetu trestného konania, ktorým je rozhodovanie o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa, sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03, III. ÚS 411/2011).

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložit'osť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet samotného sporu (povahu veci) v posudzovaním konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

21. Ústavný súd konštatuje, že existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní už posudzoval v minulosti na základe ústavných sťažností iných dvoch obžalovaných. Pri hodnotení právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd odkazuje na dôvody prezentované v skorších nálezoch, ktoré sú plne aplikovateľné aj na prejednávajúcu vec (pozri nálezy sp. zn. II. ÚS 139/2024, IV. ÚS 570/2025). Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že žiadna skutková zložit'osť nie je spôsobilá v plnom rozsahu ospravedlniť dĺžku napadnutého konania.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľa ako strany napadnutého konania. Vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrenia okresného súdu, dospel ústavný súd k záveru, že správanie sťažovateľa nijakým relevantným spôsobom neprispelo k celkovej dĺžke napadnutého konania.

23. Napokon pokiaľ ide o tretie kritérium pri hodnotení postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd opätovne odkazuje na závery prezentované v náleze sp. zn. II. ÚS 139/2024 z 10. septembra 2024, kde boli identifikované zbytočné priet'ahy v postupe okresného súdu spôsobené jeho nečinnosťou, rovnako tak aj neefektívnym postupom, čo malo za následok porušenie označených práv iného obžalovaného. Obdobne potom v náleze sp. zn. IV. ÚS 570/2025 zo 4. decembra 2025 boli identifikované také prvky v postupe okresného súdu, ktoré je možné vyhodnotiť ako prejav neefektívnosti. Na zistenia a závery uvedených nálezov ústavný súd v kontexte prejednávanej veci odkazuje.

24. V súvislosti s poukazom podpredsedníčky okresného súdu na viaceré objektívne okolnosti predlžujúce dĺžku napadnutého konania (napr. novelizácia trestných kódexov a s tým súvisiace procesné úkony, resp. nesúhlas obžalovaných so zmenou zloženia senátu) ústavný súd v súvislosti s novelizáciou právnych predpisov pravidelne opakuje, že akékoľvek prípadné systémové nedostatky nemožno pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nemožno oslabiť poukazom na ne (IV. ÚS 76/07, I. ÚS 294/2016, III. ÚS 583/2016).

25. V napadnutom konaní okresný súd vydal meritórne rozhodnutie po viac ako jedenástich rokoch od podania obžaloby. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania poznačenú zbytočnými priet'ahmi zo strany okresného súdu preto ústavný súd, vychádzajúc aj zo zistení z vlastnej rozhodovacej činnosti, dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorý vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa čl. 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej s'ťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

28. S'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur, ktorého výšku odôvodnil tým, že sa nachádza v stave právnej neistoty v dôsledku neprimeraných priet'ahov v napadnutom konaní, pričom tento stav zásadne ovplyvnil jeho verejný či rodinný život.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

30. Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za primerané priznať s'ťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške rovnakej ako pri iných dvoch spoluobžalovaných v tej istej veci. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadnil tiež skutočnosť, že okresný súd po právoplatnosti skoršieho nálezu (sp. zn. II. ÚS 139/2024) v krátkom čase rozhodol.

31. Priznané finančné zadosťučinenie je okresný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 2 výroku nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej s'ťažnosti nevyhovet (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

32. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 771,68 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej s'ťažnosti) vykonané v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3

vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak predstavuje sumu 771,68 eur. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu